



Державна архівна служба України

Миколаївська обласна державна  
адміністрація

Державний архів  
Миколаївської області

## ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ

08.05.2017 № 5

м.Миколаїв

Голова – Левченко Л.Л.

Секретар – Мельник М.О.

Присутні члени науково-методичної ради: Колесник Н.А., Климова Л.С., Пікуль Г.Б., Серединський О.В., Тригуб О.П., Котляр Ю.В., Сидоренко А.І.

### Порядок денний:

1. Розгляд та схвалення тексту радіопередачі «Визволителі Миколаївщини (національний склад)».  
Доповідає: Мельник М.О.
2. Розгляд та схвалення тексту радіопередачі «Болгари на Миколаївщині (за документами ДАМО)».  
Доповідає: Мельник М.О.
3. Розгляд та затвердження експозиційного плану фотодокументальної он-лайнкової виставки «Обличчя війни: захисники й визволителі».  
Доповідає: Мельник М.О.
4. Розгляд та схвалення тексту публікації «Юрій Бойко-Блохін – український літературознавець, театрознавець, професор Українського Вільного університету у Мюнхені, член проводу ОУН, уродженець м. Миколаїв».  
Доповідає: Мельник М.О.

### 1. СЛУХАЛИ:

**Мельник М.О.** – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач зазначила, що відповідно до плану роботи відділу інформації та використання на 2017 рік підготовлено текст радіопередачі «Визволителі Миколаївщини (національний склад)», котру планується оприлюднити на радіоканалі «Миколаїв FM» (програма «Етносвіт»).

Текст радіопередачі додається.

### ВИСТУПИЛИ:

**Пікуль Г.Б.** – головний зберігач фондів відділу обліку, зберігання та довідкового апарату.

Виступаюча зазначила, що текст радіопередачі містить відомості про військово-службовців, котрі брали участь у визволенні Миколаївщини від нацистських окупантів березні-квітні 1944 року, зокрема тих, хто отримав звання Героя Радянського Союзу та учасників десанту К.Ф.Ольшанського. Зважаючи на те, що текст радіопередачі заплановано оприлюднити у програмі «Етносвіт», у ній є інформація про національність військовослужбовців.

Запропонувала схвалити текст радіопередачі «Визволителі Миколаївщини (національний склад)» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв FM».

#### ВИРІШИЛИ:

1.1. Схвалити текст радіопередачі «Визволителі Миколаївщини (національний склад)» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв FM».

#### 2. СЛУХАЛИ:

**Мельник М.О.** – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач зазначила, що відповідно до плану роботи відділу інформації та використання на 2017 рік підготовлено текст радіопередачі «Болгари на Миколаївщині (за документами ДАМО)», котру планується оприлюднити на радіоканалі «Миколаїв FM».

Текст радіопередачі додається.

#### ВИСТУПИЛИ:

**Сидоренко А.І.** – доцент кафедри діловодства та інформаційних систем Миколаївської філії Київського Національного університету культури і мистецтв, к.п.н.

Виступаюча зазначила, що наприкінці XVIII — на початку XIX століття під час російсько-турецьких воєн болгари масово переселялися до Російської імперії, рятуючись від османських репресій щодо християнського населення. Вони заснували великі поселення у південній Бессарабії з центром у м. Болград, в Одеському повітові, Криму та передмісті Миколаєва (селище Тернівка). Значна кількість болгар до 90-х років XVIII століття увійшла до Бузького козачого війська і була розселена в околицях Бобринця та Вознесенська.

Найбільше відоме болгарське поселення на Миколаївщині – село Тернівка – було спершу заселене турками-колоністами (полоненими, яким надали російське підданство), котрим Катерина II надала відповідний дозвіл 1794 року. Було збудовано 60 будинків та мечеть. 1802 року турки покинули село, переїхавши до Криму, ближче до одновірців-мусульман. Того ж року до Тернівки прибули 186 болгарських родин з Андріанопольського вілаєту, які отримали 9917 десятин землі. Мечеть була перероблена на православну церкву. Згодом Тернівка стала центром Тернівської волості Херсонського повіту Херсонської губернії.

Перші документи с. Тернівка, котрі зберігаються у держархіві області, датовані 1806 роком. Це документи фонду Тернівського сільського приказу: про насадження тутових дерев, збудування поселеннями будинків та ін. Є документи про виконання колоністами підводної та постоевої повинності під час Кримської війни 1853-1855 рр. та нагородження за це медалями старости та письмоводителя, а також лист міністра Державного Майна Миколаївському і Севастопольському військовому губернатору з повідомленням про оголошення жителям болгарської колонії Тернівки благовоління імператора за участь у постоевій та підводній повинностях, транспортуванні хворих і поранених, перевезенні провіанту для війська, датований 21 травня 1857 року.

У тексті радіопередачі є відомості про діяльність Південнослов'янського пансіону – унікального навчального закладу, у котрому представники південнослов'янських націй отримували у повному розумінні слова національне виховання, яке не могли отримати у межах Османської імперії; про тернівську церкву Успіння Пресвятої Богородиці, котра була переобладнана з мечеті 1804 року. Згадано також документи фондів «Колекція мап і креслень» та «Тернівське волосне правління».

Описано у тексті радіопередачі і фонди радянського періоду, котрі містять відповідну інформацію: Миколаївського та Первомайського окрвиконкомів, Миколаївського і Первомайського окрадмінвідділів, Миколаївської окружної інспектури народної освіти, Управління СБУ Миколаївської області, у котрих є статистичні відомості про кількість болгар на те-

риторії округи, навчальних та культосвітніх установ, списки болгарського населення, є інформація про розкуркулення та застосування репресій до преставників болгарського етносу тощо.

Запропонувала схвалити текст радіопередачі «Болгари на Миколаївщині (за документами ДАМО)» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв FM».

#### ВИРІШИЛИ:

2.1. Схвалити текст радіопередачі «Болгари на Миколаївщині (за документами ДАМО)» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв FM».

#### 3. СЛУХАЛИ:

**Мельник М.О.** – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач зазначила, що на виконання Указу Президента України від 28 березня 2017 року № 84/2017 «Про відзначення у 2017 році Дня пам'яті та примирення і 72-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні» підготовлено фотодокументальну он-лайн виставку «Обличчя війни: захисники й визволителі», котру планується оприлюднити на офіційному веб-сайтові держархіву області.

Експозиційний план виставки додається.

#### ВИСТУПИЛИ:

**Тригуб О.П.** – завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського державного університету ім. Петра Могили, д.і.н.

Виступаючий зазначив, що до експозиційного плану виставки включено фотографії учасників Другої світової війни: військовослужбовців та учасників підпільно-партизанського руху (87 документів), а також учасників антитерористичної операції на сході України (44 документи). В анотаціях фото є інформація про звання військовослужбовців та військові частини, де вони служили, назви підпільно-партизанських організацій або груп для підпільників, є відомості про нагороди та обставини загибелі.

Запропонував затвердити експозиційний план фотодокументальної виставки «Обличчя війни: захисники й визволителі» та рекомендувати для оприлюднення на офіційному веб-сайтові держархіву області.

#### ВИРІШИЛИ:

3.1. Затвердити експозиційний план фотодокументальної виставки «Обличчя війни: захисники й визволителі» та рекомендувати для оприлюднення на офіційному веб-сайтові держархіву області.

#### 4. СЛУХАЛИ:

**Мельник М.О.** – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач зазначила, що відповідно до плану роботи відділу інформації та використання на 2017 рік підготовлено текст публікації «Юрій Бойко-Блохін – український літературознавець, театрознавець, професор Українського Вільного університету у Мюнхені, член проводу ОУН, уродженець м. Миколаїв», котру планується розмістити на офіційному веб-сайтові держархіву області.

Текст публікації додається.

#### ВИСТУПИЛИ:

**Котляр Ю.В.** – завідувач кафедри історії України Чорноморського університету ім. Петра Могили, д.і.н.

Виступаючий зазначив, що Юрій (при народженні Георгій) Блохін (літературний псевдонім Юрій Бойко) народився 24 березня 1909 року у м. Миколаїв. Його батько Гаврило Мефодійович Блохін був селянином із Полтавської губернії.

Після закінчення Миколаївської проф-техшколи в 1927 р., вступив до Миколаївського інституту народної освіти (нині МДУ ім. В. Сухомлинського). Згодом закінчив Одеський інститут професійної освіти (1931). У 1931–1932 рр. – завідувач педагогічної частини технікуму точної механіки та викладач української мови і літератури у школі ФЗН у Харкові. У 1932–1933 рр. викладав українську мову і літературу на комбінаті робітничої освіти в Херсоні. У 1933 р. вступив до аспірантури Харківського інституту літератури ім. Т. Шевченка ВУАН і одночасно працював у текстологічній комісії з підготовки ювілейного видання творів Т. Шевченка (до 120-річчя від дня народження). Написав «Історію України» за творами М. Аркаса та М. Грушевського для учнів і вчителів шкіл. Заснував молодіжну організацію «Юначий гарт», незабаром заборонену. Зазнав репресій за сфабрикованою органами НКВС справою Спілки визволення України (СВУ), був звільнений з інституту. Під час війни вирішив емігрувати. З 1945 р. жив у м. Мюнхен, з 1962 р. – професор Мюнхенського університету.

Автор численних наукових праць: з теорії та історії української літератури, зокрема: «Основи українського націоналізму», «Шевченко і Москва», «Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури»; про творчість М.Хвильового, В.Підмогильного, О. Ольжича, О. Гончара, М.Коцюбинського та ін.; з українського театрознавства – «Молодий театр у Києві», про М.Кропивницького, «П'ять великих акторів сцени», «Первісні зародки театрального дійства та старовинний театр на Україні», дослідження драматургії Лесі Українки, В.Винниченка та ін.; про творчість російських письменників і публіцистів, зокрема А.Чехова, В.Белінського та ін., а також історичних досліджень – «Євген Коновалець і Середньо-Східні землі», «Проблеми історіософії українського націоналізму», «Російське історичне коріння більшовизму», «Російське народництво як витоки ленінізму-сталінізму», «Російські історичні традиції в більшовицьких розв'язках національного питання» та ін.

Писав також публіцистику німецькою мовою, статті з політико-філософських проблем. Активний громадський і політичний діяч, був заступником Президента України у вигнанні, входив до керівництва Організації українських націоналістів. Праці Ю. Бойко-Блохіна перекладені й видані багатьма слов'янськими, а також німецькою, англійською, французькою та італійською мовами.

Запропонував схвалити текст публікації «Юрій Бойко-Блохін – український літературознавець, театрознавець, професор Українського Вільного університету у Мюнхені, член проводу ОУН, уродженець м. Миколаїв» і рекомендувати до оприлюднення на офіційному веб-сайті держархіву області.

#### ВИРІШИЛИ:

4.1. Схвалити текст публікації «Юрій Бойко-Блохін – український літературознавець, театрознавець, професор Українського Вільного університету у Мюнхені, член проводу ОУН, уродженець м. Миколаїв» і рекомендувати до оприлюднення на офіційному веб-сайті держархіву області.

Голова

Л.Л.Левченко

Секретар

М.О.Мельник